

ТИПОВІ ПРОБЛЕМИ ПРИ СКЛАДАННІ БІЗНЕС-ПЛАНІВ

Процес бізнес-планування ставить за мету систематизований і глибоко структурований виклад всіх основних передбачень та припущень, на базі яких планується організувати бізнес. Планування бізнесу та врахування всіх можливих ризиків є однією з найбільших проблем в управлінні діяльністю суб'єкта господарювання. При старті нового бізнесу або реалізації великого проекту в рамках існуючого слід скласти бізнес-план. Однак на практиці далеко не всім вдається розробити якісний бізнес-план, який був би керівництвом до дії співробітників підприємства [1]. Найчастіше прогнольні результати у міру реалізації бізнес-плану починають все сильніше відрізнятися від фактично досягнутих, і підприємство починає планувати свою діяльність не згідно із затвердженим бізнес-планом, а на підставі підсумків поточної діяльності. Така ситуація виникає через те, що при складанні бізнес-плану не були враховані всі ключові ризики реалізації плану, припустилися типових помилок у розрахунках і не використовували ті рішення, які дозволяють підвищити якість прогнозів [3].

Тому при складанні бізнес-плану необхідно врахувати наступні проблеми, які можуть виникнути та вплинути на його ефективність:

1. Планування є складною багатогранною роботою. Тут потрібне системне бачення, належне інформаційне забезпечення, можливості аналітичної обробки даних, проектування майбутнього, залучення у процес планування всіх учасників планування.

2. Бізнес-план складається на майбутній період, завжди є ймовірність того, що фактичні результати в процесі реалізації плану через вплив різних зовнішніх і внутрішніх факторів відрізняться від прогнозованих.

3. Якісний бізнес-план повинен складатися як мінімум з десяти розділів, які охоплюють всі значущі аспекти діяльності підприємства та в сукупності дозволяють зробити висновок про реалістичність цілей бізнес-плану. Наявність меншої кількості розділів свідчить про недостатнє обґрунтування бізнес-плану.

4. Наявність ризиків, недостатні інструменти їх нейтралізації. Ризики, які можуть перешкодити підприємству досягти цілей бізнес-плану, діляться на неконтрольовані (зовнішні) та контрольовані (внутрішні). Неконтрольовані ризики виникають під впливом зовнішніх факторів, ймовірність їхньої реалізації не залежить від дій менеджменту підприємства. Проте наслідки реалізації таких ризиків можна знизити за допомогою фінансових та організаційних методів. На контрольовані ризики підприємство може впливати значно більшою мірою, тому в бізнес-плані слід відобразити заходи щодо їх мінімізації докладніше.

5. Цілі проекту невідповідні потенціалу підприємства. У разі, коли підприємство розробляє бізнес-план розвитку, часто показники виручки, витрат і прибутку розраховуються суто математично, без прив'язки до ресурсних можливостей підприємства. Помилка, якої часто припускаються при затвердженні цілей бізнес-плану – ігнорування фактичних можливостей щодо збільшення обсягів бізнесу.

6. Неякісний маркетинговий аналіз. В основі цієї помилки лежить недопрацьована маркетингова стратегія майбутнього проекту, а саме, не зовсім повне дослідження та аналіз ринку збуту продукції, вивчення конкурентів та споживачів. Дуже часто результатом даних помилок є прийняті до подальших розрахунків завищені обсяги реалізації продукції на ринках збуту. Загалом, можна зазначити, що ці недоліки призведуть до

завищення всіх підсумкових показників ефективності бізнес-плану порівняно з дійсною ситуацією по проекту, що реалізується.

7. Помилки фінансово-економічних розрахунків. Проблема наявності незначних, на перший погляд, помилок у розрахунках ускладнюється тим, що всі показники взаємопов'язані та взаємозалежні, а також передбачають отримання конкретного результату, на підставі якого пізніше приймаються різні управлінські рішення та формуються висновки експертів та інвесторів про доцільність реалізації проекту.

8. Недоліки при оформленні та презентації бізнес-плану. Основною проблемою опису проекту у текстовій частині бізнес-плану є недостатньо повний опис підходів до прогнозування окремих показників та особливостей фінансово-економічних розрахунків.

Отже, бізнес-план – це активний робочий інструмент управління, відправний пункт усієї планової та виконавчої діяльності підприємства. Бізнес-план дає змогу аналізувати, контролювати й оцінювати успішність діяльності в процесі реалізації підприємницького проекту, виявляти відхилення від плану та своєчасно коригувати напрямки розвитку бізнесу. Врахування всіх проблемних моментів при складанні бізнес-планів дозволить значно підвищити ефективність бізнес-процесів на підприємстві.

Список використаних джерел

1. Чичун В.А. Бізнес-планування як фактор успішної підприємницької діяльності. *Соціум. Наука. Культура*. 2010. 21 (18). С. 58-63.
2. How to write a business plan in 7 steps: 2022 guide URL: <https://articles.bplans.com/how-to-write-a-business-plan> (дата звернення: 21.05.2022 р.).